

Enkeltfaglig eksamen i KS religion

Af Amina Olander Lap

Lektor Aalborg Katedralskole

Kort før jul gennemførte jeg min første enkeltfaglige eksamen i KS religion og har på den baggrund gjort mig nogle overvejelser omkring eksamen og eksamensspørgsmål.

De første overvejelser fandt dog sted allerede sidste år, hvor vi besluttede at lave eksamensøvelser efter hvert af de to enkeltfaglige forløb, ligesom vi i undervisningen bevidst valgte at arbejdede med spørgsmål og bilag, der svarede til dem, vi planlagde at bruge til eksamen. Dette gav som håbet eleverne tryghed i forhold til eksamensformen og os mulighed for løbende at eksperimentere med udformning af spørgsmål og bilag.

På trods af en vis bekymring inden opstarten var det min oplevelse, at det fungerede rigtig fint med omfanget af bilagsmateriale, samt kravet om, at der i bilagsmaterialet skal indgå "forskelligartet materiale". I nogle tilfælde valgte jeg korte tekster, som udtrykte modsatrettede holdninger, fx forskellige holdninger til vielse af to af samme køn, mens jeg i andre tilfælde kombinerede et lidt længere uddrag af en argumenterende tekst med fx et kort uddrag fra Koranen eller Bibelen, et billede eller grafiske fremstillinger af statistisk materiale. Brugen af billeder og statistik gjorde det muligt at inddrage komplekse problematikker uden specielt meget tekst, samt at lade det supplerende tekstbilag være lidt længere end hvis der var brugt to tekstbilag. Fordelen ved at inddrage grafik åbner dog op for en diskussion af, hvor meget fx statistik eller billeder skal tælle i forhold til normalsider. I det aktuelle tilfælde vurderede jeg billeder og statistik til at gælde fra 0,3 til 0,5 normalsider.

Selve eksamensspørgsmålene

Jeg skulle i år udarbejde i alt otte spørgsmål fordelt på fire temaer, og valgte i alle tilfælde at udforme tre spørgsmål knyttet til to bilag.

I mit første enkeltfaglige introforløb havde vi arbejdet religionsfænomenologisk med fokus på det senmoderne samfund og kristne ritualer. I udarbejdelsen af spørgsmål valgte jeg derfor, at begge spørgsmål skulle involvere en *redegørelse for ritualteori, analyse af et ritual, samt en diskussion i forlængelse af ritualanalysen* som åbnede op for en mere bred inddragelse af viden om kristendom og det senmoderne samfund. I det ene tilfælde blev det en analyse af folkekirkens dåbsritual og en statistik over dåbsprocenterne i København og Aalborg fra 1990 til 2015. I det andet tilfælde valgte jeg at koble et uddrag af vielsesritualet for to af samme køn med argumenter for og imod vielser af to af samme køn fra Kristeligt Dagblad.

Mit andet enkeltfaglige tema havde fokus på etik og tog bl.a. udgangspunkt i materiale fra Dorte Thelander Motzfeldts "Religion og etik", hvor SENAT-modellen indgår som analyseredskab. Dette syntes jeg fungerede godt i undervisningen, og derfor valgte jeg også til eksamensøvelserne og den rigtige eksamen at indarbejde et krav om brug af SENAT-modellen på det analyserende niveau. Til de to eksamensspørgsmål valgte jeg at fokusere på henholdsvis næstekærlighed og homoseksualitet. Selve bilagsmaterialet kom til at bestå af to argumenterende tekster der var henholdsvis for og imod folkekirkens vielse af homoseksuelle i det ene tilfælde, og i det andet tilfælde "Verdensdommen" fra Matt. 25,31-46 overfor den liberale politiker Laura Lindahls syn på næstekærlighed i velfærdsstaten.

I vores tværfaglige forløb om identitet og familie havde vi både arbejdet med kristendom og buddhisme, og jeg valgte derfor i det ene spørgsmål at kombinere en senmoderne konvertitberetning med et klassisk billede af livshjulet. Dette brugte jeg dels til en sammenligning af klassisk og senmoderne buddhisme, og dels en diskussion af buddhismens popularitet i det senmoderne samfund. Det andet bilagsæt i temaet havde fokus på kønsroller i kristendommen, og her valgte jeg at kombinere teolog og katolik Iben Thranholms opfattelse af køn og kønsneutralitet med en af Wulffmorgenthalers humoristiske fremstillinger af Adam og Eva. Dette gav dels anledning til en billedanalyse og inddragelse af myten om Adam og Eva, og dels diskussionen af kristendommens historiske opfattelse af køn og kønsroller.

I det andet tværfaglige forløb havde vi arbejdet med kulturmøde med fokus på islam i Danmark. Her valgte jeg i begge tilfælde at lade eleven redegøre for begrebet sharia og religiøs praksis i islam, ligesom jeg i begge analyser inddrog Jens Formans typer af islam. Desuden valgte jeg i begge diskussioner at trække på det overordnede tema og diskutere udfordringer i mødet mellem islam og dansk kultur. I det ene tilfælde med udgangspunkt i synet på tildækning hos konvertitten Aminah Tønnsen overfor en hadithtekst formidlet af den traditionalistiske hjemmeside islamsvar.dk, og i det andet tilfælde et koranvers om fasten sammen med den modernistiske debattør Abir Al-Kalemjis kritik af Inger Støjbergs anbefaling af, at muslimer skulle afholde ferie under fasten.

Min oplevelse af selve eksamenen var positiv, og afspejlede dermed ikke de bekymringer, som jeg har set udtrykt blandt nogle kolleger. Spørgsmålene guidede fint eleverne uden at stjæle muligheden for selvstændighed, og selv om forbere-

delsestiden var længere, end vi kender det fra Religion C, så blev forberedelsestiden bestemt ikke oplevet som lang af eleverne. Ligeledes var der på trods af det begrænsede omfang af bilagsmaterialet nok at snakke om, blandt andet via diskuterende spørgsmål, som åbnede op for bred inddragelse af pensum.

Det eneste problem, jeg umiddelbart oplevede ved den nye eksamensform, var en vis ulighed alt efter hvilket emne eleverne trak. Ikke så overraskende var det en fordel for de elever, der trak et bilagssæt indenfor det tværfaglige forløb, som de havde været til eksamen i ugen før den enkeltfaglige eksamen. Denne ulighed kan man nok ikke slippe helt uden om, men min oplevelse var, at det hjalp meget, når spørgsmålene på det diskuterende niveau var så brede, at eleverne kunne inddrage viden på tværs af temaer. I det aktuelle tilfælde gjaldt det bl.a. viden om religion i det senmoderne samfund, da begge vores fællesfaglige temaer havde haft hovedvægten i nutiden. Fremadrettet vil jeg derfor medtænke denne problematik endnu mere i udarbejdelse af eksamensspørgsmål.

Religionsvidenskabeligt Tidsskrift

RvT

RvF Religionsvidenskabelig forening er en uafhængig foredragsforening med tilknytning til religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Hensigten med foreningen er kontinuerligt at skabe og udvikle et forum for diskussion og inspiration i relation til det religionsvidenskabelige fagområde i videste forstand. Arrangementerne indledes ofte med et foredrag/oplæg fra foredragsholderen af ca. 45-60 minutters varighed efterfulgt af en kort pause med mulighed for at købe en øl eller sodavand inden afsluttende spørgsmål eller diskussion.

Mail: religionsvid.forening.au@gmail.com

PROGRAM FORÅR 2019:

4. april: Medicin- og sygdomsforståelse i det gamle Egypten
v. Ph.d. og egyptolog, Sofie Schiødt

8. maj: Feminisme eller anakronisme?

Om aktuelle strømninger i feministisk teologi v. Lektor i teologi,
Else Marie Wiberg Pedersen